

Kripo

Kategorie: Instytucje

Niem. Kriminalpolizei – Policja Kryminalna. Od 19 maja 1940 r. posiadała posterunek na terenie getta oznaczony symbolem III.12.K lub K.II.5 - Getto. Ulokowano go w budynku parafialnym przy ul. Kościelnej 8. Ze względu na wygląd – wybudowany był z cegły – zyskał miano „czerwonego domku” (vide [czerwony domek](#)) .

Kierownikiem placówki był Bruno Obersteiner, jego zastępcą do 1941 r. Ludwig Sievers, a następnie Wilhelm Neumann. Jednostka zatrudniała 20 funkcjonariuszy, w tym lokalnych łódzkich Niemców znających język żydowski oraz polskich pomocników. Dysponowała też siatką agentów pośród mieszkańców getta.

Kompetencje poszczególnych formacji policyjnych na terenie getta precyzowało zarządzenie prezydenta policji z 10 maja 1940 r., w którym określono również zasady bezpieczeństwa związane z wyprowadzaniem z getta aresztowanych Żydów.

Do głównych zadań Policji Kryminalnej należało zwalczanie przestępczości pospolitej, w tym szmuglu. Od samego początku funkcjonowania placówki dużą część zadań stanowiły sprawy związane z nielegalnym ukrywaniem wartościowych przedmiotów i towarów. W celu wymuszania informacji na temat ukrywanego majątku stosowano tortury w trakcie przesłuchań. Jeszcze w połowie 1940 r. niemieckie władze policyjne zwracały uwagę na szeroko zakrojone działania funkcjonariuszy posterunku Kripo, polegające na konfiskacie żydowskiego mienia i bezprawnego wywożenia go poza teren getta bez jakiegokolwiek nadzoru. Doprowadziło to do reakcji władz cywilnych z Zarządu Getta (vide), które domagały się kontroli nad wszelkim przejmowanym mieniem. Przedstawiciele Kripo nie potrafili udowodnić, że konfiskowane przez nich wartościowe przedmioty pochodzą z przestępstw. Ostatecznie 23 października 1940 r. podpisano porozumienie regulujące zakres kompetencji jednostek policji i władz cywilnych związanych z konfiskatą mienia. Wszelkie towary miały trafiać do Zarządu Getta, który czerpał korzyści z ich spieniężenia, Kripo pozostało jedyną

jednostką posiadającą kompetencje konfiskaty. Funkcjonariusze uzyskali możliwość zakupienia skonfiskowanych towarów po wyznaczonych cenach.

Funkcjonariusze Policji Kryminalnej z Litzmannstadt odpowiadali za organizację i nadzór nad tzw. obozem cygańskim zorganizowanym na wydzielonym z getta terenie w końcu 1941 r. Komendant obozu Eugen Jansen był funkcjonariuszem Kripo. Tej formacji podlegał również utworzony w grudniu 1942 r. Obóz dla Dzieci i Młodzieży Polskiej przy ul. Przemysłowej (vide [Obóz dla dzieci polskich](#)).

Od września 1943 r. Kripo powiązano organizacyjnie z Policją Bezpieczeństwa, co zwiększyło kompetencje formacji. W styczniu 1945 r. placówka Kripo przygotowywała i nadzorowała proces likwidacji ostatnich więźniów getta łódzkiego. Zaplanowana egzekucja na cmentarzu żydowskim (vide [Cmentarz przy ul. Brackiej](#)) nie doszła do skutku z powodu postępów Armii Czerwonej.

Adam Sitarek

Tagi

administracja niemiecka

Data aktualizacji: 16-03-2026

Data dodania: 28-09-2025